



KESKKONNAMINISTEERIUM

# Keskkonnahoidlikud riigihanked

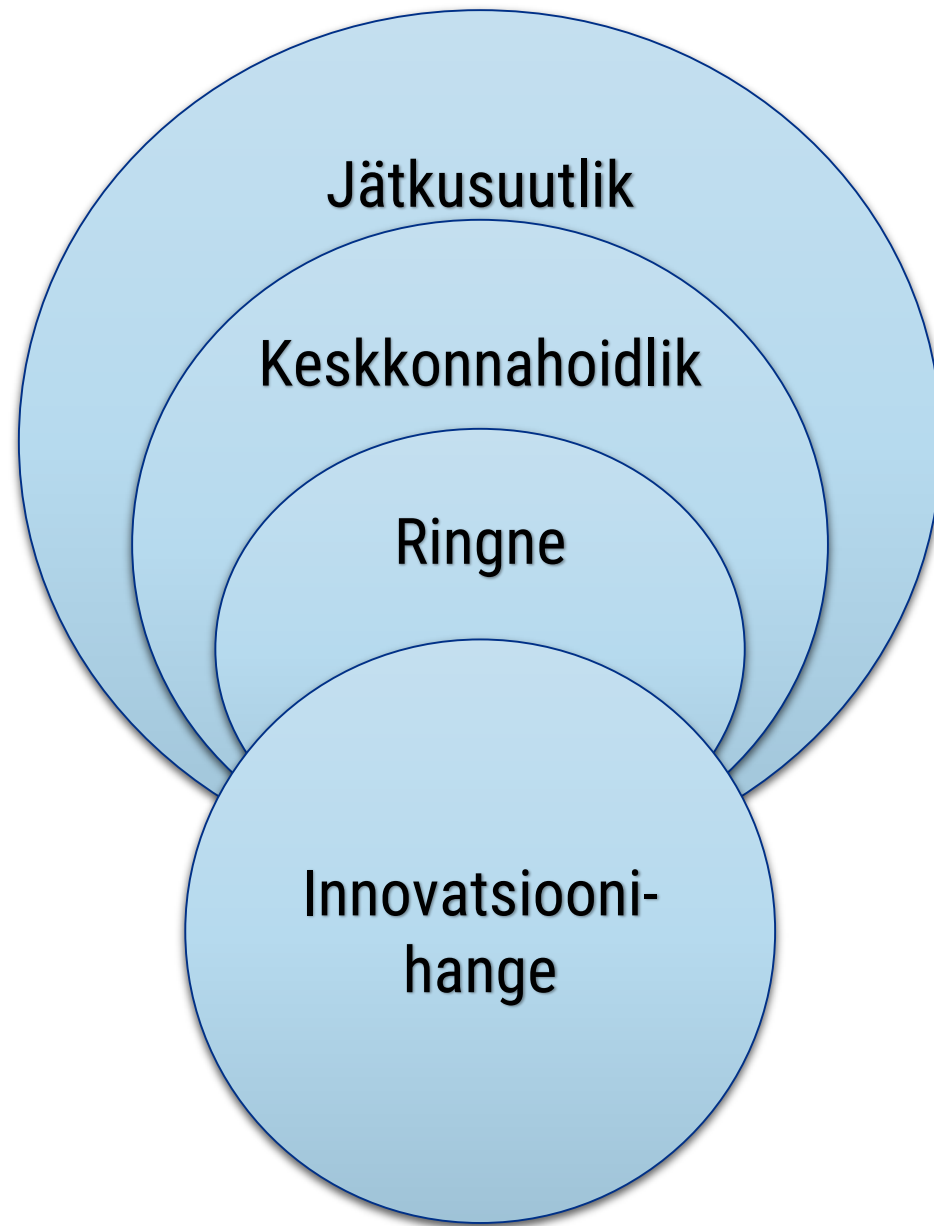
Rauno Künnapuu

Nõunik/Keskkonnakorralduse osakond

12.04.2022

# Keskkonnahoidlik hange

- Ei ole eraldi hankeliik.
- Saab kasutada kõigis riigihanke etappides.
- Minimaalse keskkonnamõjuga toodete ja teenuste hankimine.
- Olelusringi jooksul väiksem keskkonnamõju.
- Tugev stiimul ökoinnovatsioonile.



# Keskkonnahoidlikud hanked Eestis (eesmärgid ja taust)

- Avalik sektor on suur tarbija
- 2020. aastal 8323 riigihanget maksumusega 3,7 miljardit eurot
- 14% Eesti SKP-st
- 32% riigieelarvest
- Keskkonnahoidlike hangete osakaal 4,5%
- Propageerida keskkonnahoidlikku mõtteviisi
- Tagada keskkonnasäästlik ressursside kasutamine
- Riik peab olema suunanäitaja

# Kohustuslikud keskkonnahoidlikud kriteeriumid

- Alates 01.01.2022 arvestada riigihangetes keskkonnamõju vähendamisega:
- mööbli;
- puhastustoodete ja –teenuste;
- kontori IT-seadmete;
- ning koopia- ja joonestuspaberi tooterühmade korral.
- Avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijale
- Üle riigihanke piirmäära jäävatele riigihangetele
- Ei kohaldata kui asju ostetakse või teenuseid tellitakse:
- Eesti Vabariigi välisesindustele
- seotud riigi julgeolekuhuvide või riigisaladusega
- Ütleb nõude, mitte RHAD tingimuse

# Fakte

- Ehitussektor väga oluline EL majanduses
- 18 miljonit otsest töötajat
- Moodustab 9% Euroopa liidu SKP-st
- Hooned EL energiatarbimisest 40%
- Toodavad 35% kasvuhoonegaasidest
- 1/4 toormaterjali kasutusest
- 1/3 veekasutusest
- 1/3 jäätmetekkest

# Hoonete keskkonnamõjud

- Seotud energia kasutamisega tööajal
- Ehitusmaterjalide tootmine
- Toorme vedu tootmiskohta
- Ehitamine
- Hoone ja selle ehitusdetailide eluiga
- Jäätmekäitlus

## Kontorihoonete olelusringi peamised keskkonda mõjutavad tegurid

### ja peamised keskkonnamõju liigid

#### Peamised keskkonda mõjutavad tegurid

- Hoone kasutamisega ning lähtekohast hoonesse ja tagasi kulgemisega kaasnev primaarenergia tarbimine ja kasvuhooonegaaside heitkogused
- Ehitusmaterjalide valmistamise ja veoga kaasnev loodusvarade vähenemine, tootmiseks kasutatud energia ja heitkogused
- Jäätmete ke hoone ehitusplatsi ettevalmistamise, ehituse, kasutamise ja lammutamise käigus
- Siseõhu kvaliteedi halvenemine ehitustoodetes sisalduvate ohtlike ainete õhkuheite ja tahkete osakeste välisõhuga sissesattumise tõttu
- Kohaliku keskkonna saastumine ja kohaliku õhu kvaliteedi halvenemine hoone juurde saabumiseks ja hoone juurest lahkumiseks kasutatavatest sõidukitest pärineva heite tõttu
- Vee tarbimine hoone kasutamise ajal

#### Olelusringi peamised keskkonnamõju liigid ja ressursikasutuse parameetrid:

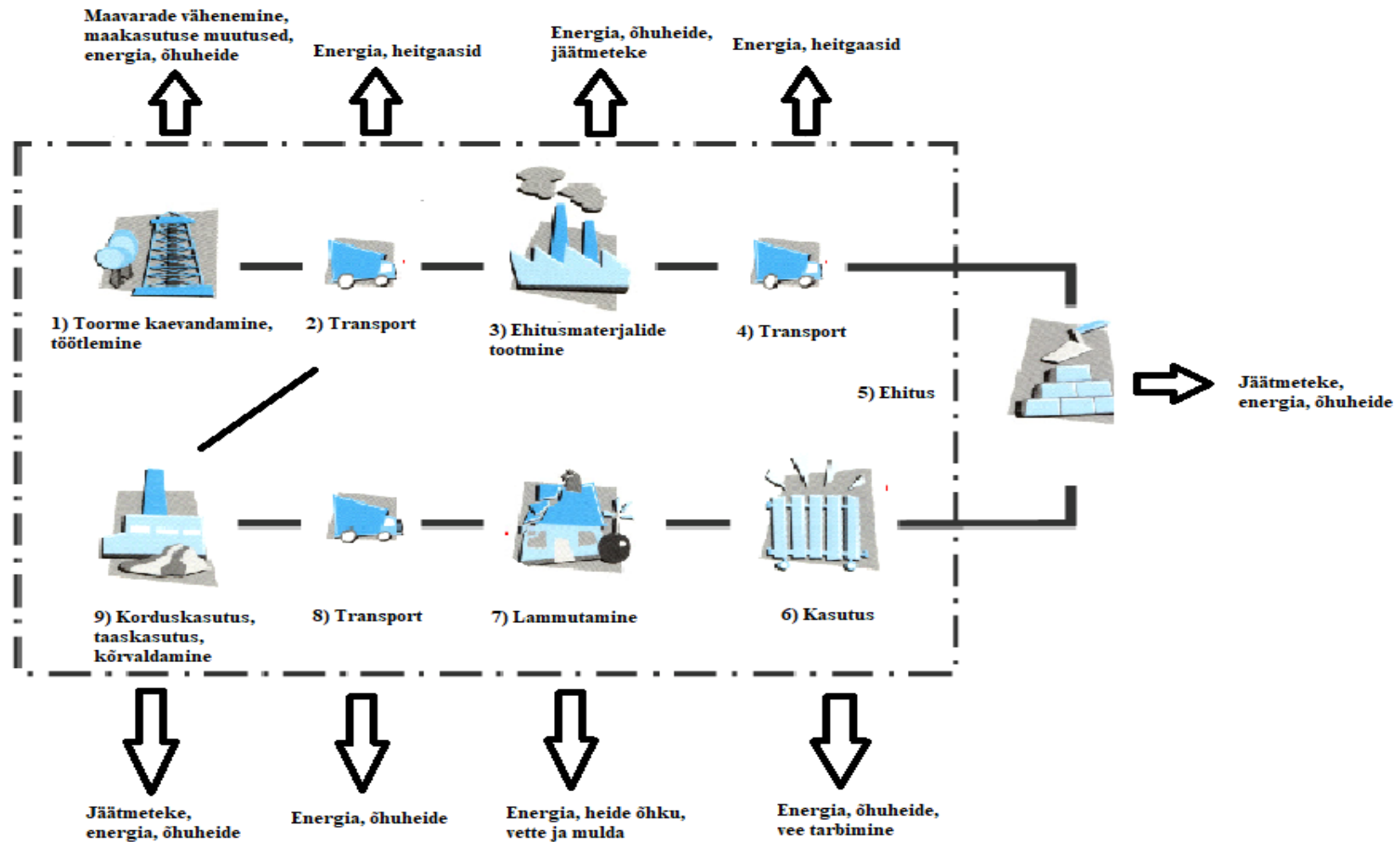
- Toote olelusringi vältel peetakse kõige olulisemaks järgmisi keskkonnamõju liike: globaalse soojendamise potentsiaal, hapestumine, taastuvate ja mittetaastuvate primaarenergia allikate kasutamine, ökotoksiline mõju, inimest mõjutav toksilisus, eutrofeerumine, abiootiliste ressursside kahanemine ja vee tarbimine, teiste ja korduskasutatud materjalide ja jäätmematerjali voogude kasutamine

## ELi kavandatud lähenemisviis kontorihoonete KHRile

- Projekteerimine ja ehitamine viisil, mis tagab suure energiatõhususe ja seonduvalt CO<sub>2</sub> madalad heitkogused
- Suure kasuteguriga ja taastuvenergia tehnoloogial põhinevate seadmete paigaldamine, mis kasutavad ära kohaomased energiatarbimise ja CO<sub>2</sub> heitkoguste vähendamise võimalused
- Projekt ja tehnilised kirjeldused tootmisega seotud mõju ja ehitusmaterjalidega seotud ressursikasutuse vähendamiseks
- Projekt ja tehnilised kirjeldused, nõuded ja tööde juhtimine ehitamise ja lammutamise käigus vähe jäätmeid tekitaval viisil ja ehitustoodete või materjalide kasutamine, milles on suur osakaal ringlussevõetud või korduskasutatud materjalil
- Siseviimistluse ja muude viimistlustööde nõuded, mis minimeerivad ohtliku heite sattumist siseõhku
- Ventilatsiooni projekteerimine tervisliku õhu tagamiseks ja välisõhu saaste sisselaskmise minimeerimiseks
- Vee kokkuhoiu tehnoloogiate kirjeldus ja seadmed
- Füüsikaliste ja elektrooniliste süsteemide paigaldamine, mis järjekindlalt toetaksid kinnisvarajuhtide ja valdajate võimalikult vähest energiakasutust, veekasutust ja jäätmeteket
- Töötajate liikumiskava rakendamine, kaasa arvatud taristu, mis toetab elektrisõidukite ja jalgrataste kasutamist, et vähendada transpordiga seotud kütusekasutust ja CO<sub>2</sub> heitkoguseid







## **B5. Ringlusse võetavate jäätmete ladustamine**

*(Põhi- ja lisakriteeriumide puhul kehtivad samad nõuded)*

Hoones või hoone territooriumil nähakse ette eraldi ladustamisala, et hõlbustada valdajatel ringlusse võetavate materjalide ja kasutuskõlbatuks muutunud toodete sorteerimist (seoses F5 jaos esitatud nõuetega).

Jäätmete kogumiskoha (-kohtade) suurus kavandatakse eeldatud kasutamistaseme põhjal, et mahutada piisav arv konteinereid võimalikult suure ringlussevõtu saavutamiseks ja samaaegselt jäätmejääkide käitlemiseks.

### **Tõendamine**

Projekteerimisrühmad või töövõtjad esitavad hoone plaanid, kus on näidatud jäätmete kogumiseks ja sorteerimiseks ettenähtud ala(d), ning samuti eeldused hindamaks alade vajadust.

## **B6. Veesäästuseadmed**

*(Põhi- ja lisakriteeriumide puhul kehtivad samad nõuded)*

Kõik sanitaarsõlmedes ja köögis kasutatavad veeseadmed peavad olema varustatud veetõhusate lisaseadmetega, mis vastavad kraanide, segistite ja duššide ning tualettruumide ja loputusega pissuaaride kohta kehtestatud kriteeriumidele:

ELi KHRi kriteeriumid kraanide, segistite ja duššide kohta: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/sanitary/EN.pdf>.

ELi KHRi kriteeriumid tualettruumide ja pissuaaride kohta: [http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/toilets/criteria\\_Toilets\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/toilets/criteria_Toilets_en.pdf).

### **Tõendamine**

Vt asjakohaseid ELi KHRi kriteeriume käsitlevaid dokumente

Allikas: Euroopa Komisjon

# Materjalid

- Keskkonnaministeerium -  
<https://envir.ee/ringmajandus/ringmajandus/keskkonnahoidlikud-riigihanked>
- EU keskkonnahoidlikud kriteeriumid -  
[https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu\\_gpp\\_criteria\\_en.htm](https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm)
- Hollandi keskkonnahoidlikud kriteeriumid -  
<https://www.mvicriteria.nl/en/webtool?cluster=2#///2//en>
- Rootsi keskkonnahoidlikud kriteeriumid -  
<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/en/criteria/>



KESKKONNAMINISTEERIUM

# Täna kuulajaid!

Rauno Künnapuu

Nõunik/Keskkonnakorralduse osakond

Telefon – 56275283

E-post – [rauno.kunnapuu@envir.ee](mailto:rauno.kunnapuu@envir.ee)

